Curței-de-Argeș care e publicată la finele acestei cărți în urările tuturor și admirațiuneă Suveranilcr noștri.

«Mai trebue să observăm că în tot timpul rostirei discursurilor și a poesiei, se audi un ușurel zănghenit de clopoței ai celor 48 de porumbei ai lui Neagoe Vodă, ce stau înfipți în pétră pe discurile ornate de d'asupra frumosului brîŭ, care încinge biserica în tótă a ei întregime.

«După terminarea cuvîntărilor, se intonă din noŭ imnul regal. M. S. Regele trecu în revistă trupele de paradă, cari defilară în cea mai bună ordine pe dinaintea Suveranilor. Apói în aclamațiunea entusiastă a poporimei, Majestățile Lor intrară în salonul seminarului, unde un dajun aștepta peste două sute de persone. Corpul diplomatic, Miniștrii, Cler și din notabilitățile venite la serbare.

La acest dejun P. S. S. Episcopul Ghenadie a ridicat urmtorul toast :

«Rădic acest toast în sănĕ'atea M.M. L.L. Regele și Regina Românieĭ, ca aŭ fost trămiși de Dumnedeŭ pentru prosperitatea neamuluĭ nostru și pentru aducerea bisericeĭ române la vechia eĭ splendóre. Despre acésta faptele însășĭ staŭ de față cu reinoirea maĭ multor monumente și maĭ cu sémă a acestuĭ monument de la Argeș, ce l'a adus la strălucirea-ĭ de maĭ nainte.

Tot poporul român să aibă ca icónă vine înaintea ochilor sĕĭ virtuțile și faptele acestor iubițĭ Suveranĭ; să se uite la Dĕnșĭ ca într'o oglindă în care se strĕvede naționalitatea nóstră, căcĭ Eĭ sunt carĭ aŭ reinviat virtuțile strămosescĭ pe câmpul de glorie

Să trăiască decĭ M.M. L.L. Regele Carol I și Regina Elisabeta !

Să trăiască România !

«După ce toți comesenii acoperiră ultimele cuvinte ale Inaltului prelat cu aclamațiuni căldurose, se ridică d. Dimitrie Gusti, vice-președintele Senatului, și într'o inspirățiune fericită și plina de poesie, rosti următórele cuvinte, care entusiasmară pe asistenți :

«Dațĭ cupele de argint, dațĭ cupele de aur ale luĭ Neagoe-Vodă, ca să sĕrbătorim cu ele acéstă di strălucită, care cu dragoste ne desfășură și acum scumpa sa memorie, de și sunt trecute maĭ bine de peste treĭ vécurĭ și jumĕtate. E săntă și miraculósă biserica sa Curtea-de Argeș, la a căreia restaurare Capul țĕreĭ ne-a întrunit. D'abia câteva dile sunt de când, pe rĕsfățatele câmpiĭ a'e Buzĕuluĭ, în mijlocul a miĭ de cavalerĭ, la scóla vitejieĭ străbune, se vedea alergând și priveghiând marele Căpitan al armateĭ nóstre. A dona saŭ

a treia ḑi sbura în mijlocul mareĭ cetăţĭ a luĭ Bucur, la şcóla lumineĭ, inaugurând un focar de învĕţămînt. Astăḑĭ este aci la pólele altaruluĭ secular ple-cându-Şĭ cu umilinţă fruntea înaintea putereĭ Dumneḑeescĭ, la acéstă săntă şcólă a credinţeĭ nóstre străbune, din al căruĭ prag, cu voce umilă, dar detunătóre arată mărirea Dumneḑeiască poporuluĭ bĕtrân şi tinĕr şi armateĭ, mărturisind'o şi invocând'o de a protege în vecĭ România, care cu tărie crede în ea. Acésta este vocea Regeluĭ nostru. Dar alăturea cu El, privițĭ la acéstă femee, pe a căreĭ frunte coróna Regală strălucesce cu atâta vrednicie. Privițĭ la acéstă femee, a căreĭ faţă se împodobesce de virtuţĭ creştine: Ea-ĭ dulce mângâere a săracilor, e mână ingrijitóre şi tămăduitóre a bolnavilor, e soră de caritate şi mumă de orfanĭ. Pietatea sufletuluĭ Sĕŭ a făcut ca cu fragetele dar măestrele Séle degete, să se depună astă-ḑĭ la acest măreţ şi sânt altar preţiosul prinos şi tesaur creştinesc:—Evangelia, scrisă şi bogat împodobită de femeia-Regină. Acum, când la acestă masă se frânge şi se mănâncă pânea tărieĭ şi se bea vinul bucurieĭ, deşi nu vĕd cupele luĭ Neagoe-Vodă, totuşĭ avĕnd inimĭ curate şi buze neîntinate bĕnd să strigăm: Glorie bisericeĭ nóstre! Scumpă şi neperi tóre amintire fundatorilor Curţeĭ-de-Argeş! Mărire şi fericire Voĕ Rege Carol şi Regină Elisabeta! Trăiască România!»

«Cât timp ţinu dejunul regal, mese întinse sub umbrare ospătară în curtea seminaruluĭ maĭ multe miĭ de locuitorĭ, carĭ întinseră maĭ pe urmă hore şi jocurĭ naţionale, iar d. Gr. Tocilescu, profesorul de epigrafie la Universitate împărţi mulţimeĭ, maĭ cu sémă celor veniţĭ din creeriĭ munţilor, frumóse albume carĭ reprisintă în heliografie vederea măreţuluĭ monument, imagine pe care ceĭ maĭ mulţĭ şĭ-aŭ propus a o păstra cu scumpĕtate împreună cu hrisóvele strămoşescĭ spre a rĕmânea la copiĭ.

«Indată după dejun M.M. LL. Regele şi Regina, însoţiţĭ de toţĭ invitaţiĭ, intrară iarăşĭ în biserică, ca să maĭ admire frumuseţea interioruluĭ şi să semneze albumul înfiinţat pentru visitatoriĭ monumentuluĭ.

«Apoĭ Majestăţile Lor se reîntórseră în oraş în aceeaşĭ ordine urmată la sosire, cortegiul regal mergênd la pas, în aclamările mulţimeĭ.

«Majestăţile Lor visitară şi biserica domnéscă a luĭ Negru-Vodă din oraş, unica, póte, clădire bisericéscă maĭ veche în ţêră, care a urmat în planul sĕŭ stilul curat bizantin. In nartexul aceşteĭ bisericĭ se află mormintele părinţilor d-luĭ I. C. Brătianu. Pe lespeḑile mortuare de d'asupra, M. S. Regele a

descifrat următorul frumos verset săpat de giur împregiur: »Dis'a Domnul: Cel ce crede întru Mine, de va şi muri, viŭ va fi.»

După biserică, Saveranii visitară scolile, bine-voind a distribui elevilor tablourĭ cu istoricul şi vederea Episcopieĭ Argeş şi cu portretele ctitorilor Neagoe-Vodă şi Despina.

«La 4 ore Majestăţile Lor eşiră prin oraş în trăsură *à la Daumont*, şi se preumblară pe şoseaua Râmniculuĭ-Vêlcea, fiind urmaţĭ de d. ministru Radu Mihaiŭ, d. colonel Budişteanu şi d. primar al oraşuluĭ Pitescĭ.

«La reîntórcere, Majestăţile Lor, visitară pe P. S. S. Episcopul Ghenadie, cu care merseră la biserica episcopală unde tocmaĭ se oficia serviciul vecernieĭ.

«Poporul adunat tresaltă de bucurie vĕḑênd în mijlocul luĭ pe iubiţiĭ Suveranĭ şi ceru cu multă stăruinţă să i-se arate preţiosul odor ce M. S. Regina a închinat sânteĭ bisericĭ: Evangelia scrisă cu Augusta Sa mână. P. S. S. Episcopul le îndeplini cererea. Eşind în uşa bisericeĭ, Sânţia Sa ţinea în mână Evangelia, iar M. S. Regina întorcea foile, pe care poporul, minunat de frumuseţea iconiţelor şi podóbelor de pe ele, ca şi de chipul maestru al scrisóreĭ, le sărutaŭ, închinându-se la ea, ca la un sânt şi sânţit odor al Altaruluĭ.

«La 5$^1/_2$ după amiaḑĭ, tot clerul înalt s'a presintat în corpore la cuartierul regal, unde a fost primit de M. S. Regele. I. P. S. Mitropolit al Moldoveĭ şi Suceaveĭ. Părintele Iosif Naniescu, mulţămi Augustuluĭ Suveran pentru tóte câte a făcut spre întărirea şi reînălţarea Patrieĭ şi Bisericeĭ, pentru Evlavia ce arată necontenit şi pentru cuvintele pătrunḑĕtóre ce a rosit după sânţirea bisericeĭ. «Clerul înalţă mulţumirĭ a ḑis I. P. S. Mitropolit, Celuĭ de sus că a dat poporuluĭ român un povăţuitor atât de mare şi aşa de înţelept. Să trăiţĭ, Sire, întru mulţĭ anĭ cu Augusta Vóstră soţie, spre fericirea întreg neamuluĭ românesc, şi să fiţĭ sigurĭ că în orĭ-ce împrejurărĭ nu Vĕ va lipsi sprijinul acestuĭ popor, care crede şi nădăjduesce in Voĭ, ca în Regele luĭ mare şi iubit.»

Apoĭ P. S. S. Episcopul Ghenadie a mulţumit M. S. Regeluĭ pentru stăruinţele ce a pus la reedificarea templuluĭ de la Curtea-de-Argeş.

«In fine, P. S. S. Archiereul Ghenadie Craioveanu, ca vicar al Episcopieĭ Râmnic și Nouluĭ-Severin, pronunță următórea urare:

Sire,

«Româniĭ văilor Oltuluĭ privesc cu respect la Majestățile Vóstre de pe creștetul dealurilor, ce despart undele spumegóse ale Oltuluĭ de ale Argeșuluĭ și Vĕ rógă cu umilință, prin mine smeritul înfățișetor de astă-dĭ al bisericeĭ lor și representant al Prea Sânțituluĭ Episcop de Râmnic-Noul-Severin, să primițĭ, cu ocasiunea sânțiriĭ acestuĭ frumos odor al némuluĭ românesc, expresiunea devotamentuluĭ lor și urarea: «Bine-cuvîntațĭ ceĭ ce vin și umblă întru numele Domnuluĭ.»

«Olteniĭ, cunoscĕtorĭ ceĭ maĭ de aprópe aĭ faptelor mărețe ale Basarabilor și ale Lazărilor, aŭ vĕdut cu ochiĭ lor de pe aceste dealurĭ pe Neagoe, Domnul Țĕreĭ, și pe Dómna Despina, muncindu-se cu gândul și căutând ca în pietre, lemne, var și văpsele, să închiege geniul cultural al răsărituluĭ și să alcătuiască acest monument, pe care Româniĭ véculuĭ al XVI-lea cu Domnitoriĭ luĭ l'aŭ numit Archimandrit, și l'aŭ lăsat lumiĭ să vadă că Românul scie și în timp de pace să facă din geniul cultural al omeniriĭ, din aceea ce este universal și Dumnedeesc, o expresiune fidelă e geniuluĭ lor; un templu, unde arta rĕsărituluĭ priimesce forme românescĭ și ajunge a fi odorul cel maĭ scump al cultureĭ bĕtrâne. Dacă cuvintele pentru care până acum ceĭ ce voiaŭ a cunósce modul cum geniul rĕsărituluĭ a ondulat de la rĕsărit spre apus, trebuiaŭ să vină la Archimandria de Argeș,

«De astă-dĭ înainte, orĭ-ce om care ar dori sa cunóscă maĭ de aprópe cultura românismuluĭ din secolul al XIX-lea, va trebui să vină la Episcopia de Argeș, și aicĭ va vedea geniul românesc al timpurilor nóstre. Și acésta o datorim Majestăților Vóstre, care ațĭ ordonat ca acest monument să fie restaurat în modul cel maĭ splendid.

«De aceia Româniĭ Olteniel vin prin mine a ruga pe milostivul Dumnedeŭ ca Regele Românilor *Carol I* și Regina *Elisabeta* să fie «dăruițĭ Românilor în pace, întregĭ, sănătoșĭ, cinstițĭ, întru dile îndelungate, drept îndreptând geniul românismuluĭ.»

«La orele 7 seara, avură loc două prânzurĭ, unul la cuartieru regal și altul la seminar.

«Pe când la palat era prânzul regal, la seminar avea loc o mică serbare de un caracter maĭ intim. Aci fură reuniți de d-l ministru Sturdza, toțĭ d-niĭ miniștriĭ plenipotențiarĭ venițĭ la serbare, d-niĭ miniștriĭ Ferechyde cu d-na, d-l Nacu cu d-na, d-niĭ generalĭ Anghelescu și Vlădescu, P. S. S. Episcopul Ghenadie, d-niĭ prefecțĭ Negulescu și Simulescu, d-niĭ architecțĭ Gabrielescu și Stelian.

«La finitul meseĭ P. S. S. Episcopul Ghenadie rădică un toast în sănătatea M. M. L. L. Regele şi Regina, rostind cam aceste cuvinte:

«Orĭ-cine a asistat la frumoasa serbare de adĭ, a trebuit să fie adânc mişcat. Pentru mine a fost maĭ mult de cât o bucurie sufletească ce am resimţit; m'am găsit un moment în Raiŭ, fiind-că se atingea de sânţirea celeĭ maĭ frumoase bisericĭ a Regatuluĭ Român, şi care este biserica eparhieĭ mele. Această biserică o datorim noĭ cu toţiĭ Majestăţilor Lor, care prin înţelepciune şi iubire de ţéră, prin stăruinţă şi prin rîvnă Dumnedeiască aŭ rădicat ţéra şi biserica. Harul Dumnedeesc chiar în această ocasiune s'a revĕrsat asupra ţĕreĭ şi asupra Lor, căcĭ, când în sĕptĕmâna trecută s'a zădărnicit sânţirea bisericeĭ, aceasta a fost un bine şi pentru ţéră şi pentru serbare, căcĭ ploaia bine-făcĕtoare, care ne-a amânat serbarea, era dorită peste tot locul, pentru semĕnăturile de toamnă, şi a fost ca o mană cerească dată poporuluĭ român. Tot de odatĭ această amânare ne-a adus timpul acesta frumos şi strălucit, care ne-a mărit splendoarea serbăreĭ noastre, şi toate acestea pentru ca să reiasă încă maĭ mult bine-cuvîntarea luĭ Dumnedeŭ asupra iubiţilor noştri Suveranĭ. Cu aceste sentimente pline de iubire şi devotament, să ridicăm paharele în sănĕtatea L. L. Regele şi Regina Românieĭ!»

«Al douilea toast fu al d-luĭ ministru D. Sturdza:

«Propun ca să bem în sănĕtatea d-lor representanţĭ aĭ Curţilor străine, acreditaţĭ pe lângă M. S. Regele, şi carĭ aŭ bine-voit, prin presenţa d-lor, a mări splendoarea acesteĭ serbărĭ.

Adresându-se apoĭ la d-niĭ miniştriĭ străinĭ, în limba franceză d-l ministru le dise următoarele:

«Aţĭ asistat, d-lor miniştriĭ, la o mare serbare naţională, la întâia serbare a poporuluĭ român făcută în pace şi linisce perfectă, în cunoscinţa forţeĭ şi a posiţiuneĭ ce ocupăm în lumea Europeană.

«Aceasta mĕ duce cu gândul înapoĭ la anul 1856. Poporul român pe acele timpurĭ aproape necunoscut, fu întrebat de cele şépte puterĭ ale Europeĭ ce doresce, ce voesce: fapt important şi unic în istorie. Poporul român îşĭ arătă nevoile sale şi ce 'ĭ trebue pentru a deveni în Orient un represintant al progresuluĭ şi al civilisaţiuniĭ aceluĭ Occident, de unde îşĭ trăgea el originele luĭ seculare. Europa 'ĭ dedea deplină libertate de a face precum dorea şi precum voia; şi el se puse la lucru.

«Aceasta era un mare semn de încredere a Europeĭ civilisate în puterea de viaţă a neamuluĭ românesc. Atuncĭ noĭ am făcut un mare şi solemn jurămînt de a deveni demnĭ de această încredere şi de a lucra cu putere şi devotament a realisarea aşteptărilor ce Europa punea în noĭ.

«Munca noastră a fost binc-cuvîntată de Cer spornic în mod neașteptat de la suirea pe Tron a Mareluĭ nostru Rege, care, prin virtuțile Séle, prin energie, prin înțelepciune și printr'o împlinire punctuală a înaltelor Séle datoriĭ, ne-a condus la posițiunea ce avem astă-dĭ.

«Scim că multe sunt încă de făcut până să ajungem la cultura la care Occidentul a ajuns printr'o lucrare neîntreruptă de mulțĭ secolĭ; dar avem consciința că ne-am ținut de jurămîntul dat.

«Astă-dĭ suntem fericițĭ că ațĭ putut fi martorĭ aĭ acesteĭ frumoase serbărĭ. Să trăiască d-niĭ miniștriĭ acreditațĭ pe lângă M. S. Regele.

«La acest toast bine simțit, E. S. d. Comite Tornielli, ministru plenipotențiar al Regatuluĭ Italieĭ, a bine-voit a rĕspunde într'o cuvîntare ce o dăm în resumat.

«Exc. Sa Comitele Tornielli, ministrul Italieĭ, este fericit de a avea onoarea, în calitatea sa de decan al Corpuluĭ diplomatic, a rĕspunde la toastul grațios al Exc. Sale ministruluĭ Cultelor și al Instrucțiuneĭ publice. El crede că este intĕrpretul fidel al cugetări comune a colegilor sĕĭ presințĭ, mulțumind înainte de toate d-luĭ ministru, că a bine-voit a'ĭ asocia la această frumoasă festivitate.

«Dar, a dis Comitele Tornielli, am asistat la o serbare în adevĕr frumoasă. Ea a avut un mare caracter de liniște, de ordine, de demnitate. Toate aŭ concurs la aceasta: Natura, arta, simțimintele aŭ fost într'o armonie complectă.

«Când o țară poate oferi o asemenea privelisce, progresele civilisațiuniĭ sunt desĕvêrșite, și d-l ministru a fost prea modest, când ne-a dis că România are încă mult de lucrat, pe când tot ce ne încongiură, tot ce vedem, atestă un nalt grad de desvoltare morală și materială, de care alte popoare ar putea, cu drept cuvênt să fie mândre.

«Sunt aproape șeapte anĭ, a adăogit ministrul Italieĭ, de când am onoare a represinta téra mea lângă M. S. Regele Carol I. Tot ce am vĕdut, chiar în dile grele, mi-a întărit adânc convincțiunea despre înțelepciunea și despre spiritul de ordine al acestuĭ popor, care nu cere de cât să urmeze a fi bine dires și să meargă pe calea progresuluĭ.

«Asociindu-mĕ dar și în numele colegilor meĭ la toasturile ce aŭ fost rădicate pentru M.M. L.L. Regele și Regina, nu 'mĭ

rĕmâne a face acesteĭ țĕrĭ, pe care Auguștiĭ eĭ Suveranĭ aŭ făcut'o să progrese atât de mult, de cât o urare, pornind din fundul inimeĭ ; nu 'mĭ remâne de cât a ura, ca viitorul să semene la tot ce am vĕḑut până aci. Ast-fel, invitându-vĕ a vĕ asocia la acéstă urare, sunt sigur că vĕ propun, domnilor, și dómnelor, a vĕ asocia la prosperitatea constantă a Românieĭ.

După acea luă cuvîntul D. Nacu, ministru de fiinance :

Domnilor,

«In solemnitatea de aḑĭ, a căreĭ splendóre va rĕmânea pururea neștérsă în inimele și mințele nóstre, primul Rege al Românicĭ, care maĭ înainte deșteptase pe câmpul de bătae vechea virtute a oșteanuluĭ Român, aḑĭ El a adus aminte Românilor cât aŭ ținut străbuniĭ lor la Religie și a redeșteptat ast-fel în noĭ vechiul sentiment religios.

«'Mĭ fac dar datoria a ridica acest toast pentru Clerul Român, care între noĭ este aḑĭ reprisintat cu atâta demnitate de Prea Sântul Episcop Ghenadie al Argeșuluĭ.»

« Al patrulea toast s'a rădicat de d. ministru Sturdza :

«Țin a încheia rîndul toastelor prin două urărĭ.

«Una se adreséză armateĭ. In ea s'a întrupat dorințele și consciința țĕreĭ Victorielor eĭ, conduse de Marele nostru căpitan și Rege, datorim ḑiua de astă-ḑĭ.

Cea-altă se adreséză Președinteluĭ consiliuluĭ de miniștri, iubituluĭ nostru Ioan Brătianu, a căruia muncă neobosită și cumpănélă neasemuită, a căruia devotament către țĕră și către Rege, a dat în tote direcțiunele o impulsiune vigurósă activitățiĭ nóstre naționale

«Să trăiască dar armata și Ioan Brătianu.»

După terminarea acestuĭ ospĕț tóte persónele ce luase parte merseră la cuartieral regal.

«Pe la orele 9 séra, avu loc o manifestație cu torțe și musică. Mulțime de popor adunat d'naintea ferestelor unde se aflaŭ Majestățile Lor striga în nenumĕrate rândurĭ : *Să trăiască Regele Carol I și Regina Elisabeta!* Auguștiĭ Suveraniĭ se arătară de maĭ multe orĭ la ferestre ca să 'șĭ exprime înaltele Lor mulțumirĭ.

«Pe un deal din fața palatuluĭ se traseră numeróse focurĭ de artificiĭ.

La 10 ore nóptea Majestățile Lor se retraseră în apartamentele Lor, iar orașul reintră în liniștea-ĭ obicĭnuită, după o ḑi

atât de frumósă şi plină de amintirile cele maĭ scumpe inimeĭ şi sufletuluĭ.

XVIII.

Serbările din urmă. — Conclusiune.

«A doua ḑi, adică Lunĭ, 13 Octombre, fiind a se pune temelia palatuluĭ episcopal, s'a oficiat maĭ întâiŭ în biserică, la orele 7 de diminéța, Sf. Leturgie, pentru ctitori vechĭ şi nouĭ aĭ bisericeĭ, de către P. S. S. Archimandritul Hariton, asistat de 4 preoțĭ şi 2 diaconĭ, în presența d-luĭ ministru D. Sturdza şi a unuĭ numeros public. După terminarea Sf. Leturgiĭ, panachida s'a slujit de P. S. S. Episcopul Ghenadie, care a mers la cele treĭ morminte ctitoricescĭ din nartex şi a citit moliftele de deslegare în sunetul clopotelor şi în cântarea *vecĭnicei pomenirĭ.*

La orele 9 diminéța, M.M. L.L. Regele şi Regina veniră în trăsura regală, trasă de patru caĭ şi escortată de d. prefect de Argeş şi de un escadron de călăraşĭ.

P. S. S. Episcopul Ghenadie, încongiurat de clerul oficiant, precum şi de toțĭ Inalțiĭ prelațĭ, întêmpinară pe Suveranĭ în curtea bisericeĭ şi se îndreptară cu toțiĭ spre locul unde avea să se pună temeliele noueĭ construcțiunĭ

Aci se afla preparată o masă acoperită cu o pólă de stofă cu fir, şi cele trebuincióse pentru sânțirea apeĭ. După ce se oficiă sfințirea apeĭ, Majestățile Lor coborîră la locul săpat pentru punerea temelieĭ, fiind încinşĭ cu câte un şorț de atlas alb şi avênd în mâinĭ câte o mistrie de argint cu inscripțiunĭ pe dênsele. Tubul în care se afla planul şi documentul pentru punerea temelieĭ, ca şi maĭ multe monede naționale, fu aşeḑat de Suveranĭ în locul pregătit pentru temelie. Peste el se puse o placă de metal care se zidi şi tencui de Majestățile Lor, de I. P. S Mitropolit al Moldoveĭ, de P. P. S. S. Episcopĭ al Argeşuluĭ şi de d. ministru al cultelor, în sunetul clopotelor şi al musiceĭ, ce intonă imnul național.

«Documentul de fundațiune s'a scris de însăşĭ M. S. Regina şi are conținutul următor:

«In numele Tatăluĭ și al Fiuluĭ și al sfîntuluĭ Duh, Eŭ, Carol I, Regele Ro-«mânieĭ, am aședat acéstă temelie a palatuluĭ episcopal de Argeș a doua ḑi «după sfințirea din noŭ a Dumneḑeescĕĭ biserici a acesteĭ Episcopiĭ, în 13 Oc-«tombre 1886, spre pomenirea Mea și a prea iubiteĭ Mele soțiĭ, Elisabeta Re-«gina, precum și a întreguluĭ pop-r al regatuluĭ Român.»

«După terminarea ceremonieĭ, M.M. L.L. Regele și Regina, însoțiți de Casa civilă și militară, și de d-șórele de onóre, intrară iarăși în biserică pentru a mulțumi luĭ Dumneḑeŭ că 'I-a învrednicit a vedea sfîrșit acest Sf. locaș al Domnuluĭ, și sfințită din noŭ casa de laudă pentru Dumneḑeŭ A-Tot-Puternic.

«Cu acéstă ocasiune M.M. L.L. felicitară din noŭ pe d. architect Lecomple pentru opera sa minunată, și ca semn de înaltă favóre, M. S. Regele bine-voi a 'ĭ acorda *Coróna Românieĭ*, în gradul de comandor, iar Augusta Regină, portretul propriŭ al Majestățeĭ Séle încadrat frumos cu un cadru lat de pergament, împodobit cu florĭ și frunḑe lucrate în culorĭ diverse de însășĭ Suverana Românilor. Jos se citesce o inscripțiune latină autografiă «*Augens Vivo! Argeș. Oct. 16* Elisabeth.»

«M. S. Regele bine-voi a conferi și tinĕruluĭ architect Gabrielescu, ajutorul d-luĭ Lecomte *Steaua Românieĭ* în gradul de cavaler.

«Majestățile Lor se reintórseră la cuartierul regal. Aci expri-mară d-luĭ și d-neĭ D. Sterescu înalta Lor satisfacțiune pentru primirea căldurósă ce Li s'a făcut de către populațiunea Argeșuluĭ, și, la orele 10, suindu-se in o altă trăsură deschisă trasă de 8 caĭ, părăsiră Curtea de-Argeș, în aclamațiunea întregeĭ populațiunĭ, care 'I însoți până la barieră.

Trăsura Majestăților Lor era precedată de un pluton de călărașĭ și urmată de toțĭ primariĭ comunelor districtuluĭ cu eșarpe și drapele tricolore. După acésta veniaŭ trăsurile suitelor și a persónelor carĭ însoțiseră pe Majestățile Lor la acéstă serbare.

La orele $12^1/_2$, Majestățile Lor aŭ ajuns în Pitescĭ, și la $6^1/_2$ ore séra reintrară în deplină sănĕtate la castelul Peleșul după ce întĕmpinară în tot parcursul drumuluĭ la intórcere aceiașĭ primire entusiastă ca și la venire.

«La gara Chitila, membriĭ Corpuluĭ diplomatic, d-niĭ Miniștri

precum și d-nii și d-nele carī însoțiseră pe Majestățile Lor, s'aŭ despărțit de trenul regal.

«Lunī séra avu loc la palatul episcopal un banchet, la care asistară corpul ofițeresc și toțī aceia ce contribuise ca serbarea trecută să fie așa măréță.

Șirul serbărilor nu se sfîrși aci. Marțī după ce plecă cea maī mare parte din óspețī pe la casele lor, fiind ḑi de sĕrbătóre, adică *Vinerea mare*, toțī cetățeniī maī însemnațiī din orașuĭ Curtea de Argeș merse in corpore la locuința Em. Séle părintelui Episcop Ghenadie spre a 'și exprima prin viŭ graiŭ adânca lor recunoscință pentru ostenelile ce a desfășurat pentru ca măréța ḑi ce a trecut să fie atât de imposantă și pentru neobosita stăruință ce a depus ca scumpul lor monument să se restaureze într'un mod atât de grandios.

D-lŭ primar Sterescu și d. institutor T. Munténu directorul scóleī de băețī, fură însărcinațī de către concetățeniī lor ca să esprime înaltuluī Prelat, prin câte un discurs fórte mișcător, sentimentele de iubire și gratitudine ale orașuluī întreg.

La aceste cuvinte Em. Sa mișcat până la lacrămī rĕspunse prin următórele cuvinte:

Domnilor,

«Inainte de tóte să mulțumim Celuī A-Tot-Puternic, de la care emană totul, că ne-a acordat protecțiunea Sa și ne-a invrednicit a vedea reinălțându-se din sfărâmăturī acest măreț și grandios monument.

Să mulțumim Majesăților Lor Regele și Regina, acestor geniī providențiale ale destinelor Românieī, guvernuluī Lor, mareluī și liberaluluī bărbat de Stat, I. C. Brătianu, carī cu o persistență admirabilă in timpurile cele maī grele prin carī a trecut țéra, un moment n'a incetat să ducă la capăt lucrul minunat.

Semn bun, domnilor, când vedem constanta Lor solicitudine pentru așeḑămintele religióse, pentru biserică. Și inima orī-căruī Român de simț trebue să tresalte, să 'ī bine-cuvinteze să scóță imnurī de laudă către D-ḑeŭ pentru Dênșiī; căcī aŭ ghicit talismanul propășireī și trăinicieī némuluī nostru.

Astă-ḑī, in viitor ca și in trecut, esistența nóstră depinde de modul cum vom sci să păstrăm patrimoniul lăsat de străbuniī noștri. Numaī ast-fel ne putem strecura ca și eī prin tóte schimbările caprițiosuluī timp.

Vĕ mulțumesc din inimă că ațī venit la mine ca impreună să impărtășim bucuria ce ne-a lăsat aceste câte-va ḑile de strălucită sĕrbătóre.

Satisfacțiunea ce o vĕd zugrăvită pe fața fie-căruī din d-v., din causa acestuī

act pios, îmi umple inima de bucurie şi mĕ determină şi maĭ mult, ca viaţa mea, activitatea mea, să le jertfesc, cu maĭ multă dragoste, cu maĭ multă pasiune, cu obstinaţiune chiar, pentru binele ţĕreĭ mele, pentru Biserica ortodoxă Română, pentru binele şi fericirea fiilor meĭ duhovnicescĭ.

Indată după aceste cuvinte, cetăţeniĭ entusiasmaţĭ rugară pe P. S. S. să trimeaţă o depeşe Majestăţilor Lor Regeluĭ şi Regineĭ, prin care să le esprime nemărginitul lor devotament şi profunda lor recunoscinţă pentru bunătăţile cu care 'ĭ a învrednicit, şi numaĭ de cât Em. Sa, trimise la Sinaia următórea telegrámă :

Majestăţeĭ Sale Regeluĭ.

Sinaia.

Majestate !

Bucuria cea mare causată cleruluĭ şi poporuluĭ Eparchieĭ Argeşuluĭ cu venirea Majestăţilor Vóstre la evenimentul de la 12 Octombre, (sfinţirea Bisericeĭ Episcopale) nu se póte şterge. Clerul, cetăţeniĭ în corpore cu primarul Argeşuluĭ, în urma urărilor făcute în palatul episcopal la 14 curent, pentru sănĕtatea şi îndelunga Vóstră viaţă, se rugă cu căldură a aduce Inalteĭ Vóstră cunoscinţă, acéstă neuitată dragoste şi cu toţĭ depunem la picórele Tronuluĭ M. V., omagiĭ de recunoscinţă cu adânc respect şi devotament.

Trăiţĭ Majestatea Vóstră!

Trăiască Regina!

Trăiască ilustra Vóstră dinastie!

Ghenadie, Episcopul Argeşuluĭ.

La care M. S. Regele bine-voi a rĕspunde imediat prin următórea depeşă :

P. S. S. Episcopuluĭ de Argeş Ghenadie.

Curtea-de-Argeş.

Regina şi Eŭ, suntem încă pătrunşĭ de adâncă mişcare a frumóseĭ serbărĭ şi mulţumim din inimă cetăţenilor pentru căldurósa primire.

Dorim acea săntă biserică să aducă bine-cuvîntare şi noroc cleruluĭ şi poporuluĭ pe care 'l ocrotesce sub scutul eĭ. — Sânt să rĕmâie în noul eĭ vesmînt, anĭ, secolĭ îndelungaţĭ spre fericirea şi mântuirea poporuluĭ.

Carol.

După aceia s'a servit şampanie şi P. S. S. părintele Episcop Ghenadie a ridicat un toast pentru M.M. L.L. Regele şi Regina şi un altul pentru d. prim-ministru I. C Brătianu şi întregul Gabinet.

Aceste toasturĭ fură primite cu nesfîrşite urale eşite spontaneŭ din pepturile Argeşenilor.

D-nul T. Munténu, ridică apoĭ un toast în sănĕtatea Em. S. Păr. Episcop care a dat dovedĭ că este un demn urmaș al predecesorilor S. S. Episcopiĭ Iosif I și Ilarion, sacrificându-șĭ ca și eĭ timpul, activitatea și averea sa ca să construiască și repareze sf. locașurĭ din eparchia sa, să scótă din ruine 234 locașe ale Domnuluĭ și să le înzestreze cu sânte odóre demne de casa Domnuluĭ. Tot o dată d-sa cu o intonație inspirată, ca cum ar fi prevĕdut demnuluĭ prelat un viitor maĭ ilustru, o tréptă maĭ măréță, un orizont maĭ larg, în care să iasă maĭ accentuat la ivélă rarale séle calitățĭ, iĭ dise: *orĭ unde veĭ merge, prea sânte stăpâne, să nu uițĭ nicĭ de loc pe Argeșeniĭ P. Sf. Téle, care te-aŭ iubit, te iubesc și te vor iubi în tot-d'a-una.*

Dupa aceia Em. Sa, distribui turmeĭ séle cuvintĕtóre câte un esemplar luxos legat din «*Istoria și descrierea monastireĭ Curțeĭ-de-Argeș* lucrată de d. *Sava N. Șoimescu*, și apoĭ îșĭ petrecu óspețiĭ până la pórtă mulțumindu-le încă o dată de afectuósele cuvinte ce 'ĭ-a adresat.

De la locuința episcopală orășeniĭ s'aŭ îndreptat spre aceia a d-luĭ architect Lecomte du Nouy, căruia asemeneĭ iĭ făcură ovațiunele cele maĭ căldurόse pentru că a sciut ca un adevĕrat Meșter Manole să redea scumpeĭ lor catedrale antica sa splendore.

D. Lecomte adânc mișcat le mulțumi din tótă inima pentru simpaticele cuvinte ce 'ĭ adresară, și între altele le dise că diua de 12 Octombre, d-sa o consideră ca cea maĭ scumpă a vieții séle, căcĭ într'acea di s'a consacrat un monument național de o valóre imensă, la care a lucrat și d-sa. «Majestăților Lor Regeluĭ și Regineĭ, și d-luĭ prim ministru I. Brătianu, adăogă d-sa, datorațĭ restaurarea acestuĭ monument, de care cu drept cuvênt vĕ mândrițĭ. Eĭ în decursul a 10 anĭ de muncă neobosită, uniĭ chiar furtunoșĭ, cu o stăruință de fer, aŭ bravat tóte adversitățile ca să vadă încoronată de succes opera întreprinsă sub auspiciile lor. Trăiască M.M. L.L. Regele și Regina, Trăiască d. I. Brătianu.

După ce repetă și mulțimea aceste strigăte cu mult entusiasm, se retrase și se intórse fie care pe la casele lor. Ast ultim episod

puse capĕt măreţeĭ serbărĭ care a pururea va rĕmânea adânc săpată în memoria tuturor Românilor.

Nu pot termina nicĭ cŭ acéstă descriere devenită prea lungă de cât reproducênd fără nicĭ o schimbare conclusiunea dăriĭ de sémă apărută în Monitor :

«Sfinţirea Bisericeĭ Curţeĭ-de-Argeş dice *Monitorul Oficial* al Românieĭ, a fost o serbare complectă din tóte punctele de vedere. Simţimintele religióse, poetice şi artistice se găsiaŭ puse în mişcare, pentru a fi tóte pe deplin satisfăcute. Toţĭ, de la mic până la mare, carĭ aŭ luat parte la acéstă serbare, aŭ fost pĕtrunşĭ de fericire.

«Natura cea de tot măreaţă şi frumoasă, care se presintă ochiuluĭ încântat în culorĭ de o frumuseţe rară şi de o bogăţie extraordinară, precum şi amintirea trecutuluĭ, o simţire puternică a timpurilor presinte, şi încrederea tare în viitor aŭ mişcat inimile fie-căruia.

«Această serbare este semnul cel maĭ îmbucurător, că neamul român 'şĭ-a reluat şirul tradiţiuneĭ, ce fusese pentru cât-va timp întrerupt, că el voesce să trăiască din viaţa luĭ proprie istorică, şi că scie să preţuiască şi să conserve monumentele cultureĭ străbunilor sĕĭ.

«Ea este o dovadă puternică că sufletul poporuluĭ a rĕmas plin de credinţă, că consciinţa luĭ este curată, ca şi isvorul de unde a pornit religiunea luĭ Christos.

«Ea este o dovadă că precum pentru străbuniĭ noştriĭ religiunea a fost basa temeinică a existenţeĭ lor naţionale, a fost stânca neclintită după care dênşiĭ s'aŭ apărat în potriva vrăjmaşilor din afară, a fost isvorul din care a sorbit tăria şi curagiul în luptele necurmate; tot aşa va fi şi pentru noĭ ceĭ de astădĭ, şi pentru copiiĭ şi nepoţiĭ noştriĭ. Căcĭ sciut este că simţimintele morale sunt cele carĭ daŭ virtutea internă, cu mult maĭ puternică de cât cea materială, iar simţimintele morale se întemeiază, cresce şi se păstrează numaĭ prin simţimîntul religios.

«Ea a dovedit în fine cât de mare iubire şi devotament hrănesce poporul român pentru Suveraniĭ luĭ şi cum credinţa către

Dumnedeŭ, către Patrie și către Rege este adânc săpată în Inima luĭ, alcătuesce însășĭ ființa luĭ.

«Această serbare a fost, prin proporțiunea și căldura eĭ, prin mulțimea poporuluĭ adunat, prin participarea inimoasă a tuturor, un adevĕrat eveniment național.

«De aceea, diua de 12 Octombre 1886 rĕmâne-va neștearsă din amintirea tuturor generațiunilor, carĭ vor povesti cu drag despre strălucirea serbăreĭ și despre sufletul acesteĭ serbărĭ, despre Auguștiĭ Suveranĭ aĭ Românieĭ Carol I și Elisabeta, pe Unul fixându-l în momentul când rădică mâna dreaptă spre Cer, și exclamă: Trăiască România! pe cea-altă cum îngenuche închină Prea Curateĭ Maice a luĭ Dumnedeŭ, protectoarea Curțeĭ-de-Argeș, *Sfintele Evangeliĭ din Joia Patimilor.*

«Poesia va veni să cânte sĕrbătoarea, și o nouă legendă a bisericeĭ va ajunge tot așa de poporană ca și aceea a meșteruluĭ Manole.

«Monumentul de la Curtea-de-Argeș rĕmâne pentru toțĭ timpiĭ isvor de cuvinte și de ideĭ. Istoria luĭ se oglindesce în însășĭ istoria poporuluĭ român, și precum bătrâniĭ cronicarĭ rĕmâneaŭ în uimire înaintea luĭ și strigaŭ:

«Fericit cel ce a făcut'o, ferițiĭ ceĭ ce aŭ lucrat'o! Vrednicĭ sunt de laudă.»

«Trebue și noĭ să dicem:

«Fericițĭ ceĭ ce din noŭ aŭ restaurat'o, din noŭ aŭ sfințit'o! Mărire și glorie lor!

ODA LA SĂNŢIREA CURŢII-DE-ARGEŞ

I

Românu 'n timpurĭ de rĕsboae
Pentru al sĕŭ ţĕrm din moşĭ-strămoşĭ
Versa tot săngele-ĭ şiroae
De se umbrea sub nourĭ roşĭ.
El înclina măndra sa frunte
Numaĭ la Cer, vroind pe loc
Să stea 'nalt pre cât un munte
Intre-a luĭ ţéră şi între foc.

II

Apoĭ în timpurĭ de cădere
Când era cerul ne 'ndurat,
El sta pe gândurĭ în durere,
De marĭ ristimpurĭ rezemat,
Şi asculta plin de uimire
Glasul lor tainic şoptitor,
Ce-ĭ pomenea de-a luĭ mărire
Şi în trecut şi 'n viitor.

III

Românul în timp de rĕsuflare
Cu al sĕŭ paloş vitejesc
Clădea mult trainice altare
Sub scutul Domnuluĭ ceresc,
Ca să privească lumĭ şi soare
Cum neamul sĕŭ ş'a luĭ clădirĭ
In vecĭ rĕmân neperitoare
Printr'ale lumeĭ sguduirĭ.

VI

Cum, da mĕsura mult măreaţă
A numeluĭ ce-a moştenit,
El sta cu soarta-ĭ faţă 'n faţă,
Ea crâncenă, el neclintit!
Iar când sufla vĕnt de peire,
Cum el în cale-aĭ falnic sta,
Şi pentru a ţĕreĭ mântuire
Vĕntul oprea şi 'l înfrunta.

V

Curte de Argeş! ca şi tine
Aproape-a fost el de mormĕnt
In ochiĭ Liftelor haine
Părea-ţĭ voĭ şterşĭ de pre pământ,
Dar cât un stâlp e în picioare
Nu cade templul dărîmat,
Şi nicĭ un neam viteaz nu moare
Cât el maĭ are-un fiŭ bărbat.

VI

Un singur om de viţă tare
Poartă în sîn miĭ de oamenĭ tarĭ,
Precum o ghindă în coaje-ĭ are
Un verde codru de ştejarĭ.
Iar prin iubirea de moşie
Şi prin credinţă 'n Dumnedeŭ
Un om plăteşte cât o mie,
Stăpân pe viitorul sĕŭ

VII

Aşa tu, Curte legendară,
Aşa tu, drag Român popor,
In cursa soarteĭ mult amară
V'aţĭ dat un sacru ajutor,
Şi iată-vĕ adĭ iar cu falǎ
Strălucitorĭ prin har ceresc,
El sub o mantie regală,
Tu sub veştmîntul îngeresc.

VIII

El vine O! săntă Monastire,
Cu braţe pline de cununĭ,
După treĭ secolĭ să te admire
Ca pe-o minune între minunĭ.

O ! monument, soarta 'ţi-e mare!
Sub neaoş Domn aï fost clădit,
Si 'n mândra-ţï nouă reaţare
Adí sub un rege eştí sânţit!

IX

Privesce 'n giur, privesce în zare
Umbrele marï a acelor morţï,
Carï-ţï trămit o închinare
De pe-ale vecïniciei porţï.
Mărirea ta este deplină;
Geniu a fost numele tĕŭ,
Eştï demn de-o naţie creştină,
Eştï demn locaş de Dumnedeŭ

V. Alexandri.

FINE

TABLA DE MATERII.